

Turkije doet strijd in Libië kantelen analyse LIBIë

LIBISCHE TROEPEN VECHTEN TEGEN STRIJDERS VAN HAFTAR IN DE REGIO SALAHADDIN.

Het conflict in Libië heeft een nieuwe wending gekregen sinds de Turkse premier Erdogan zich ermee bemoeit. De voorheen kwakkelende Libische premier Sarraj wint terrein, al lijkt het einde van de oorlog nog niet in zicht.

Uit een artikel van ANA VAN ES, de Volkskrant van 20/05-2020

Met Turkse steun lijkt de Libische premier Fayeze al Sarraj onverwacht aan de winnende hand in zijn land. Hij rukte op langs de grens met Tunesië, terwijl de troepen van zijn rivaal zich terugtrekken uit de hoofdstad Tripoli.

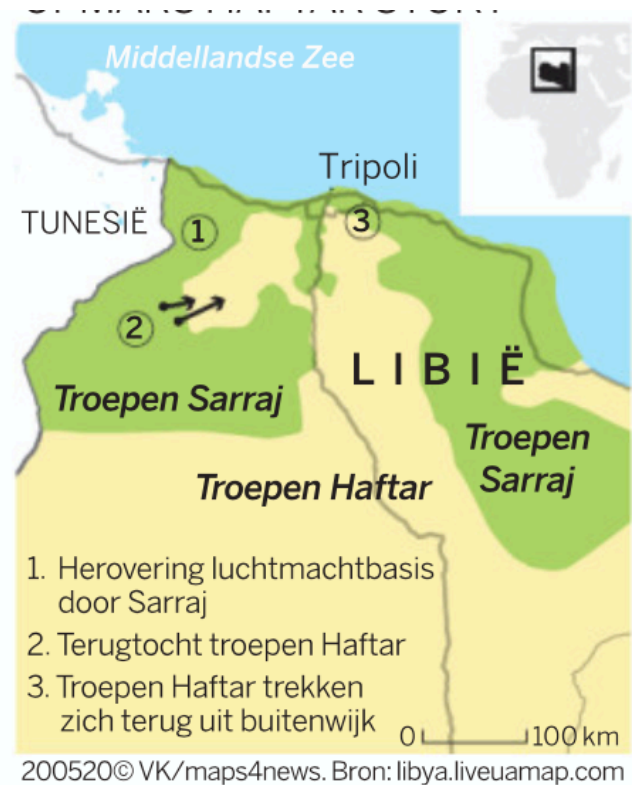
Het olierijke Libië is sinds de val van alleenheerser Moammar Kadhafi in 2011 in de greep van een slepende strijd om de macht. Maar waar die vroeger vooral werd uitgevochten door Libiërs zelf, zijn het tegenwoordig buitenlandse spelers die de uitkomst bepalen. 'De drijfveren van de huidige oorlog zijn buitenlands,' zegt Jalel Harchaoui, Libië-expert bij denktank Clingendael.

De Turkse president Recep Tayyip Erdogan wil zijn positie in het Middellandse Zee-gebied versterken. Bovendien is Erdogan geïnteresseerd in onderzeese gasvelden ten noorden van Libië. Geavanceerde drones en andere moderne wapens zijn daarom sinds begin dit jaar vanuit Turkije verscheept naar Sarraj in Tripoli. Erdogan leverde hem ook duizenden huurlingen.

Sarraj, de door de VN aangewezen premier van Libië die al jaren wankelt, blijkt dankzij de Turkse steun opgewassen tegen de troepen van Khalifa Haftar, zijn tegenstander uit de oostelijke stad Benghazi met wie hij sinds vorig jaar in oorlog is. Haftar wordt op zijn beurt gesteund door de Verenigde Arabische Emiraten.

'Het is te vroeg om te zeggen dat het voorbij is,' zegt Harchaoui. 'Het gevecht is niet voorbij, laat staan de oorlog. Maar Turkije heeft een strategie. Turkije heeft een kans om dit offensief te beëindigen.'

Maandag veroverden milities van Sarraj een strategisch gelegen luchtmachtbasis dicht bij de grens met Tunesië. De luchtmachtbasis was al sinds 2014 in handen van Haftar en gold als politiek symbool van zijn macht. Een buitgemaakte Pantsir S-1, een geavanceerd

Russisch luchtafweersysteem, werd naar Tripoli gereden. De inname van het vliegveld brengt volgens Sarraj 'de dag van de overwinning dichterbij'. Hiermee verstevigt hij zijn greep op de westelijke kuststrook rondom Tripoli. Dinsdag veroverden zijn troepen twee stadjes aan de grens met Tunesië.

Tot begin dit jaar lagen de verhoudingen in Libië heel anders. De 76-jarige Haftar leek aan de winnende hand. Sinds 2019 ontvangt hij drones en vliegtuigen van de Verenigde Arabische Emiraten, die zeggen te vrezen voor moslim-extremisme in de rangen van Sarraj. De Emiraten hebben in Libië een eigen vliegveld. Maar ook Rusland, Egypte en in mindere mate Frankrijk scharen zich aan de kant van Haftar. Haftars milities veroverden in januari Sirte en bedreigden de belangrijke handelsstad Misrata. Het leek een kwestie van tijd voordat zij Tripoli zouden veroveren. Totdat Turkije tussenbeide kwam.

'Sinds de Turken hier zijn, zijn er geen luchtaanvallen meer', vertelt de jonge autohandelaar Taha Khrazz via een haperende internetverbinding vanuit Misrata, traditioneel een machtsbastion van milities gelieerd aan Sarraj. 'Maar we zijn zoveel mensen verloren.' Deze week woonde Taha de begrafenis bij van zijn vriend Abdallah, een kledingverkoper van 21 jaar, die omkwam aan het front in Tripoli. 'Ik wil dat het doden stopt.'

Dinsdag trokken troepen van Haftar zich terug uit zuidelijke buitenwijken van Tripoli. De stad is al een jaar het toneel van luchtaanvallen met drones en kleine vliegtuigjes uit de Emiraten, waarbij veelvuldig burgerdoden vallen. Sarraj houdt rekening met een schijnaftocht.

Huurlingen

Een van de voor buitenstaanders bijna onbegrijpelijke wendingen in de Libische oorlog is dat die nu deels wordt uitgevochten door Syrische huurlingen. Turkije, militair zeer actief in oppositiegebied in Syrië, vloog sinds begin dit jaar al duizenden Syrische rebellen naar Libië. Een Russische paramilitaire organisatie rekruteert namens Haftar Syrische militiestrijders die in eigen land aan de zijde van president Bashar al-Assad hebben gediend.

De Europese Unie stelt officieel dat militair ingrijpen in Libië 'geen oplossing' biedt. Om de smokkel van wapens naar het land te stoppen, heeft de EU onlangs een nieuwe militaire operatie afgekondigd in de Middellandse Zee, genaamd Irini. Het zou moeten gaan om een 'duidelijke bijdrage om vrede te bevorderen' in Libië. In de praktijk lijkt de nieuwe EU-missie echter vooral een poging om de Turkse wapenleveranties aan Sarraj te blokkeren, terwijl die aan Haftar ongehinderd kunnen passeren. De EU controleert namelijk alleen schepen en geen vliegtuigen. 'Haftar krijgt zijn wapens uit de Emiraten per vrachtvliegtuig', zegt Harchaoui. 'Europa kijkt niet naar deze vliegtuigen.'